Szczególne Warunki Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na terenie RP

dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC
dla umów zawartych po dniu 31.08.2016r.

Informacja o istotnych postanowieniach szczególnych warunków ubezpieczenia, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej SWU
Przesłanki, których zaistnienie zobowiązuje Gothaer TU S.A. do wypłaty odszkodowania	§ 2 ust. 1-2, § 3, § 4, § 7 ust. 1, § 11 ust. 1, 2, 4, 5, 8 i 9, § 12, § 13 Klauzula A - §§ 1, 3 z uwzględnieniem pojęć zdefiniowanych w § 1 części głównej SWU oraz w Klauzuli
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności Gothaer TU S.A. uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania lub jego obniżenia	§ 2 ust. 3-4, § 3-6, § 7 ust. 1-2, § 8 ust. 1-2, § 11 ust. 3 i 6, § 12 ust. 6, 9, 13, 14, 16-18 Klauzula A - § 1 ust. 2, § 4, § 5 z uwzględnieniem pojęć zdefiniowanych w § 1 części głównej SWU oraz w Klauzuli

§ 1. Definicje

Przez użyte w niniejszych warunkach określenia rozumie się:

1) **amatorskie uprawianie sportów -** forma aktywności fizycznej podejmowana przez Ubezpieczonego dla wypoczynku, rozrywki i odnowy sił psychofizycznych (nieobejmująca wyczynowego uprawiania sportu);
2) **bójka** – wzajemne starcie połączone z naruszeniem nietykalności cielesnej jej uczestników, którzy wspólnie wymieniają uderzenia, występując zarazem jako napastnicy oraz broniący się. Braniem udziału w bójce nie jest włączenie się do zajścia w celu przywrócenia porządku lub spokoju publicznego związane z wykonywaniem czynności służbowych oraz działanie w ramach obrony koniecznej;
3) **choroba –** reakcja organizmu na działanie czynnika chorobotwórczego objawiająca się zaburzeniami funkcji lub uszkodzeniem struktury organizmu, wywołująca niepożądane objawy, różniące się od czynników zdrowego organizmu;
4) **choroba zawodowa** – choroba wymieniona w wykazie chorób zawodowych, charakteryzująca się tym, że w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z dużym prawdopodobieństwem, że została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy;
5) **dzienne świadczenie szpitalne** – świadczenie z tytułu pobytu Ubezpieczonego w szpitalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP);
6) **leczenie usprawniające** – terapia medyczna zalecona przez lekarza, mająca na celu przywrócenie możliwie najpełniejszej sprawności psychofizycznej układu kostno–mięśniowo-nerwowego oraz wyeliminowanie zaburzeń i reakcji psychicznych. W rozumieniu niniejszej umowy za leczenie usprawniające uważa się również rehabilitację;
7) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie zaistniałe w okresie odpowiedzialności Gothaer TU S.A., wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, wbrew swojej woli, doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, powodujące trwały uszczerbek na zdrowiu albo zgon Ubezpieczonego;
8) **pobyt w szpitalu** - całodobowy pobyt w szpitalu w celu leczenia szpitalnego, trwający co najmniej 10 kolejnych dni;
9) **praca** – podejmowane przez Ubezpieczonego czynności, za które zwyczajowo otrzymuje się wynagrodzenie, na podstawie umowy o pracę bądź umowy cywilno-prawnej, lub wykonywanie tych czynności poprzez prowadzenie przez Ubezpieczonego działalności gospodarczej lub zawodowej we własnym imieniu;
10) **sporty ekstremalne** – rodzaje aktywności fizycznej, która niesie za sobą duże prawdopodobieństwo wypadkowości dla osób ją uprawiających. Za sporty ekstremalne uznaje się wspinaczkę skalną, lodową, taternictwo, alpinizm, himalaizm, speleologię, buldering, canyoning, trekking powyżej 2500m, sporty i sztuki walki, sporty obronne, nurkowanie poniżej 15m, freedriving, kajakarstwo górskie, rafting, hydrospeed, kitesurfing, windsurfing, wakeboarding, szybownictwo, pilotowanie samolotów lub śmigłowców, motolotniarstwo, lotniarstwo, paralotniarstwo, skoki ze spadochronem, kiteboarding, jazdę na motorach, quadach i rowerach po specjalnie przygotowanych trasach (muldy i przeszkody), bangee, zorbing, skoki narciarskie, oraz jazdę poza wyznaczonymi trasami, w tym jazdy wyczynowe, udział w rajdach i wyścigach pojazdów wodnych, lądowych lub powietrznych, wyprawy do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi;
11) **stan po użyciu alkoholu** – stan, który występuje, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
    a) stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5 ‰ alkoholu
       albo
    b) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm^3;
12) **stan nietrzeźwości –** stan, który występuje, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
    a) stężenia we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu
       albo
    b) obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm^3
13) **szpital** – zakład opieki zdrowotnej świadczący całodobową opiekę nad chorymi w zakresie diagnostyki i leczenia, przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego. W rozumieniu niniejszych warunków za szpital nie uważa się domów opieki, hospicjów, ośrodków leczenia uzależnień oraz szpitali i ośrodków sanatoryjnych, rehabilitacyjnych i wypoczynkowych;
14) **środki pomocnicze** – wszelkie elementy wspomagające proces leczniczy, takie jak: gorsety, protezy, ortezy, kule, stabilizatory, aparaty ortopedyczne, okulary, aparaty słuchowe;
15) **trwały uszczerbek na zdrowiu** - takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, określone przez lekarza orzecznika Gothaer TU S.A. na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych;
16) **Tabela norm procentowego uszczerbku na zdrowiu** – wykaz uszkodzeń oraz odpowiadający im procentowy przedział uszczerbku na zdrowiu przysługujący za dany uszczerbek;
17) **Ubezpieczający** – Almatur Polska S.A.;
18) **Ubezpieczony** – posiadacz kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC, na rzecz którego zawarta została umowa ubezpieczenia;

19) **Uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego. W przypadku niewyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego według następującej kolejności:
   a) małżonkowi,
   b) dzieciom,
   c) rodzicom,
   d) innym ustawowym spadkobiercom;
20) **wyczynowe uprawianie sportu –** forma aktywności fizycznej polegająca na uprawianiu dyscyplin sportu w celu uzyskania, w drodze rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych przez osoby będące członkami wszelkiego rodzaju klubów, związków i organizacji sportowych; jak również uczestnictwo w treningach, zgrupowaniach, seminariach i obozach szkoleniowych. W rozumieniu niniejszych warunków, za wyczynowe uprawianie sportu nie uważa się profesjonalnego uprawiania sportu, tj. sportu uprawianego w celach zarobkowych.

§ 2. Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie i życie Ubezpieczonego.
2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, w tym również następstwa nieszczęśliwych wypadków będące wynikiem amatorskiego uprawiania sportów zimowych oraz wyczynowego uprawiania sportu.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następstwa:
   1) wszelkich chorób lub stanów chorobowych, nawet takich, które wystąpiły nagle, w tym również chorób zawodowych,
   2) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami leczniczymi, bez względu na to, przez kogo były wykonywane, chyba że wykonywanie procedur medycznych dotyczyło bezpośrednich następstw wypadku ubezpieczeniowego;
   3) uprawiania sportów ekstremalnych, chyba że zakres ubezpieczenia został rozszerzony o uprawianie sportów ekstremalnych;
   4) wszelkich zdarzeń zaistniałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.
4. Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje związanych z nieszczęśliwym wypadkiem utraconych korzyści, a także strat rzeczywistych, których następstwem jest utrata, uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy osobistych należących do Ubezpieczonego bądź utrata lub pomniejszenie zarobków Ubezpieczonego.
5. Ochrona działa całodobowo.

§ 3. Zakres terytorialny ubezpieczenia

Zakres ubezpieczenia obejmuje terytorium RP.

§ 4. Zakres ubezpieczenia

1. **Zakres podstawowy ubezpieczenia obejmuje następujące świadczenia:**
   1) **świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu** będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku, w wysokości 1% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków za każdy procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej jednak niż 100% tej sumy ubezpieczenia;
   2) **świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego** zaistniałej w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, w wysokości 50% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków;
   3) **zwrot udokumentowanych kosztów nabycia środków pomocniczych** do wysokości 20% sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na jedno i wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie odpowiedzialności, jeżeli ich zakup był niezbędny z medycznego punktu widzenia, zalecony przez lekarza oraz związany z nieszczęśliwym wypadkiem, a koszty ich nabycia nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego lub z innego tytułu oraz zostały poniesione wyłącznie na terytorium RP;
   4) **zasiłek dzienny z tytułu pobytu w szpitalu** za udokumentowany okres pobytu w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem, od pierwszego dnia pobytu w szpitalu za okres nie dłuższy niż 60 dni, pod warunkiem, że Ubezpieczony przebywał w szpitalu co najmniej 10 dni. Zasiłek dzienny wypłacany jest w wysokości 40 zł za jeden dzień. Suma ubezpieczenia dziennego zasiłku z tytułu pobytu w szpitalu wynosi 2 400 zł na jedno i wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie odpowiedzialności. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o każdą wypłatę świadczenia z tytułu tego ubezpieczenia.
2. Zakres ubezpieczenia może być rozszerzony o następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych oraz o klauzulę odpowiedzialności cywilnej, pod warunkiem zapłacenia dodatkowej składki z tego tytułu.

§ 5. Ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności

1. Gothaer TU S.A. stosuje wyłączenie albo ograniczenie swojej odpowiedzialności, jeżeli pomiędzy zdarzeniem ubezpieczeniowym lub szkodą, a okolicznością wskazaną w postanowieniach dotyczących danego wyłączenia albo ograniczenia odpowiedzialności istnieje adekwatny związek przyczynowo-skutkowy, tj. gdy zdarzenie ubezpieczeniowe lub szkoda są typowym, normalnym następstwem wspomnianej okoliczności.
2. Odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje, jeżeli zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową wystąpiło wskutek:
   1) umyślnego działania Ubezpieczonego, w tym także działania polegającego na usiłowaniu lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia lub świadomego spowodowania rozstroju zdrowia;
   2) wypadku zaistniałego w czasie prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków psychoaktywnych, a także bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu;
   3) działania Ubezpieczonego po użyciu alkoholu**,** zażyciu narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków;
   4) działań wojennych, stanu wyjątkowego, oraz aktów terroryzmu;
   5) udziału Ubezpieczonego w marszach protestacyjnych i wiecach, zamieszkach, bójkach, rozruchach lub aktach terroryzmu lub sabotażu;
   6) skażenia jądrowego, chemicznego bądź napromieniowania.
3. Zapisy SWU dotyczące wyłączeń odpowiedzialności Gothaer TU S.A. mają również zastosowanie do uregulowań zawartych w klauzulach rozszerzających zakres ochrony ubezpieczeniowej, o których mowa w §4 ust. 2, o ile regulacje klauzul nie stanowią inaczej. Jeżeli w klauzulach znajdują się wyłączenia z zakresu ochrony ubezpieczeniowej – wówczas stanowią one uzupełnienie wyłączeń SWU.

§ 6. Okres ubezpieczenia

Okres ubezpieczenia posiadaczy kart ISIC jest równoważny okresowi ważności karty i wynosi odpowiednio:

1) **karty ISIC, ITIC** – do 16 miesięcy od daty wystawienia karty;
2) **karty ISIC-PTSM, ISIC-MastercardPayPass, IYTC** – do 13 miesięcy od daty wystawienia karty, z zastrzeżeniem, że okres ich ważności upływa ostatniego dnia miesiąca odpowiadającego miesiącowi, w którym zostały wystawione.

§ 7. Początek i koniec odpowiedzialności Gothaer TU S.A.

1. Odpowiedzialność Gothaer TU S.A. w stosunku do Ubezpieczonego rozpoczyna się od momentu wystawienia karty.
2. Odpowiedzialność Gothaer TU S.A. kończy się z chwilą zakończenia okresu ważności karty.
3. Jeżeli Gothaer TU S.A. ponosi odpowiedzialność przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Gothaer TU S.A. może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W razie braku wypowiedzenia, umowa wygasa z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
4. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności Gothaer TU S.A. po upływie 7 dni od daty otrzymania przez Ubezpieczającego pisemnego wezwania do zapłaty raty składki wraz z informacją o skutkach jej niezapłacenia, jeżeli rata składki nie została zapłacona w terminie określonym w wezwaniu.

§ 8. Suma ubezpieczenia, limity odpowiedzialności

1. Suma ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków wynosi 20 000 zł na jednego Ubezpieczonego i stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A. w tym zakresie.
2. Sumy ubezpieczenia zawarte w klauzuli, o której mowa w § 4 ust. 2, stanowią górną granicę odpowiedzialności w zakresie ubezpieczenia określonym przez te klauzule i są odrębne od sumy ubezpieczenia określonej w ust. 1 powyżej.
3. Suma ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, o której mowa w ust. 1 powyżej, nie ulega zmniejszeniu o wypłacone wcześniej świadczenie.

§ 9. Składka ubezpieczeniowa

1. Składka płatna jest za cały okres ubezpieczenia z góry.
2. Składka płatna jest jednorazowo.
3. Zapłata składki dodatkowej za włączenie do umowy następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych oraz klauzuli odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym może nastąpić w terminie odmiennym od daty opłacenia składki w zakresie podstawowym.
4. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od:
   1) wysokości sum ubezpieczenia;
   2) zakresu ubezpieczenia;
   3) okresu udzielanej ochrony.

§ 10. Odstąpienie i wypowiedzenie umowy ubezpieczenia, wystąpienie z umowy ubezpieczenia

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a jeżeli Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Gothaer TU S.A. nie poinformowało Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie.
2. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym Gothaer TU S.A. udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
3. W razie wygaśnięcia umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
4. Umowa ubezpieczenia zawarta na czas określony może być wypowiedziana przez Gothaer TU S.A. ze skutkiem natychmiastowym w przypadkach wskazanych w obowiązujących przepisach prawa.
5. Ubezpieczający może rozwiązać umowę ubezpieczenia w formie pisemnej z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.
6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona umowy ubezpieczenia może w terminie 14 dni od daty otrzymania żądania rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na rachunek innej osoby, osoba ta ma prawo wystąpić z umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie. Wystąpienie ma skutek w dniu następnym po złożeniu oświadczenia, chyba że osoba występująca z umowy ubezpieczenia ustaliła z Gothaer TU S.A. inaczej.

§ 11. Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego oraz postępowanie w przypadku zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości Gothaer TU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które Gothaer TU S.A. zapytywało w formularzu oferty (wniosku) albo w innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez Gothaer TU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy Ubezpieczający jest obowiązany zawiadamiać Gothaer TU S.A. o wszelkich zmianach okoliczności, o które Gothaer TU S.A. zapytywało w formularzu oferty (wniosku) albo w innych pismach przed zawarciem umowy, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1 lub 2 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w ust. 1 lub 2.
4. Ubezpieczający lub Ubezpieczony ma obowiązek niezwłocznie powiadomić Gothaer TU S.A. o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
5. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie albo zmniejszenia jej rozmiarów, a także zabezpieczyć możność dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę. Gothaer TU S.A. obowiązane jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić Ubezpieczonemu koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa wyżej, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
6. Jeżeli Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie albo zmniejszenia jej rozmiarów, wówczas Gothaer TU S.A. jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
7. Ubezpieczający ma obowiązek podać Gothaer TU S.A. adres do korespondencji.
8. W razie zajścia nieszczęśliwego wypadku, Ubezpieczony obowiązany jest:
   1) starać się o złagodzenie skutków wypadku przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu;
   2) zawiadomić Gothaer TU S.A. o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową nie później niż w ciągu 14 dni od daty wypadku, chyba że wskutek wypadku nie mógł tego uczynić - w takiej sytuacji powinien to uczynić w terminie 14 dni od ustąpienia przyczyny niezgłoszenia szkody;
   3) dostarczyć do Gothaer TU S.A.:
      a) dokumentację medyczną, stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) oraz uzasadniającą konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, jak również dokumentację z przeprowadzonego leczenia;
      b) prawidłowo wypełniony formularz zgłoszenia szkody;
      c) inne dokumenty wskazane Ubezpieczonemu w trybie związanym z likwidacją szkody, niezbędne do ustalenia zasadności roszczeń i wysokości świadczenia;
   4) zabezpieczyć dowody związane z nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia;

5) umożliwić Gothaer TU S.A. zasięgnięcie informacji dotyczących okoliczności nieszczęśliwego wypadku, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali lub sprawują opiekę nad Ubezpieczonym po wypadku, zwalniając ich z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej poprzez złożenie pisemnego oświadczenia przy zgłaszaniu roszczenia z tytułu nieszczęśliwego wypadku;
6) w przypadku takiego zalecenia - poddać się badaniu przez lekarzy wskazanych przez Gothaer TU S.A.

9. W razie śmierci Ubezpieczonego, osoba uprawniona zobowiązana jest przedłożyć odpis z akt stanu cywilnego lub inny odpowiedni dokument potwierdzający zgon. W przypadku braku osoby uprawnionej wskazanej imiennie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, występujący o wypłatę świadczenia obowiązany jest przedłożyć dodatkowo dokumenty potwierdzające stopień pokrewieństwa z Ubezpieczonym lub stwierdzenie nabycia spadku.
10. Gothaer TU S.A. może wystąpić do Ubezpieczonego albo jego przedstawiciela ustawowego o wyrażenie pisemnej zgody na wystąpienie do podmiotów, które udzielały świadczeń zdrowotnych Ubezpieczonemu, w celu uzyskania informacji związanych z weryfikacją podanych przez tę osobę danych o jej stanie zdrowia, w szczególności do lekarzy, którzy sprawowali lub nadal sprawują opiekę nad Ubezpieczonym, w celu stwierdzenia, czy dane leczenie było związane z nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 12. Ustalenie wysokości odszkodowania lub świadczenia

1. Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku ustalane jest po określeniu przez lekarza orzecznika powołanego przez Gothaer TU S.A. stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
2. Stopień trwałego uszczerbku ustalany jest na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych oraz „Tabeli norm procentowego uszczerbku na zdrowiu" zamieszczonej poniżej, bez konieczności badania Ubezpieczonego przez lekarza orzecznika, z zastrzeżeniem ust. 3.

TABELA USZCZERBKÓW NA ZDROWIU NA SKUTEK NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU		
Lp.	**Rodzaj uszczerbku**	**Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu**
I. USZKODZENIA GŁOWY		
1	Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) w zależności od rozległości uszkodzeń	**1-10**
2	Ubytek w kościach czaszki:	
a)	o średnicy poniżej 3 cm	**1-7**
b)	o średnicy od 3 cm do 5 cm	**8-12**
c)	o średnicy 6 cm i więcej	**13-30**
II. USZKODZENIA TWARZY		
3	Utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyłuszczeniem gałki ocznej	**38**
4	Urazy małżowiny usznej:	
a)	utrata części małżowiny	**1-5**
b)	zniekształcenia małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia) w zależności od stopnia	**5-10**
c)	utrata jednej małżowiny	**15**
d)	utrata obu małżowin	**25**
5	Uszkodzenia nosa:	
a)	uszkodzenia nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia - w zależności od rozległości uszkodzenia	**1-5**
b)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia - w zależności od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania	**5-10**
c)	uszkodzenia nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia - w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu	**10-20**
d)	utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego	**5**
e)	utrata nosa w całości (łącznie z kością nosa)	**30**
6	Utrata siekaczy i kłów - za każdy ząb	
a)	częściowa	**1**
b)	całkowita	**2**
7	Utrata pozostałych zębów - za każdy ząb	**1**
8	Złamanie szczęki lub żuchwy - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń, niesymetrii zgryzu, upośledzenia żucia i rozwierania szczęk, braku zwarcia:	
a)	nieznacznego stopnia	**1-5**
b)	znacznego stopnia	**5-15**
9	Utrata szczęki lub żuchwy łącznie z oszpeceniem i utratą zębów - w zależności od wielkości ubytków, oszpecenia i powikłań:	
a)	częściowa	**15-30**
b)	całkowita	**40-50**
III. USZKODZENIA KLATKI PIERSIOWEJ		
10	Utrata brodawki u kobiet - w zależności od zniekształceń i blizn - częściowa i całkowita	**1-15**
11	Utrata sutka w zależności od wielkości ubytków i blizn	
a)	częściowa	**5-10**
b)	całkowita	**15-20**
c)	z częścią mięśnia piersiowego	**20-25**
12	Uszkodzenie żeber (złamanie, itp.):	
a)	z obecnością zniekształceń i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc	**1-7**

b)	z obecnością zniekształceń i zmniejszeniem pojemności życiowej płuc - w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej płuc	**8-20**
13	Złamanie mostka z deformacją:	**1-8**
14	Uszkodzenie płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenie tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):	
a)	bez cech niewydolności oddechowej	**1-7**
b)	z niewydolnością oddechową - w zależności od stopnia niewydolności oddechowej	**8-40**
UWAGA: Stopień upośledzenia wydolności oddechowej musi być potwierdzony badaniem spirometrycznym		
IV. USZKODZENIA BRZUCHA		
15	Uszkodzenia żołądka, jelit i sieci:	
a)	bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i dostatecznym stanie odżywiania	**3-10**
b)	z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywiania - w zależności od stopnia zaburzeń i stanu odżywiania	**10-40**
16	Uszkodzenie zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	**60**
17	Wypadnięcie odbytnicy - w zależności od stopnia wypadnięcia	**10-30**
18	Utrata śledziony	
a)	bez większych zmian w obrazie krwi	**15**
b)	ze zmianami w obrazie krwi	**20-30**
19	Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych, trzustki	
a)	z miernymi zaburzeniami ich czynności	**5-10**
b)	ze średnimi i ciężkimi zaburzeniami ich czynności w zależności od stopnia	**15-60**
V. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOWO-PŁCIOWYCH		
20	Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji – w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	**1-30**
21	Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	**25**
22	Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki	**30-70**
23	Uszkodzenie pęcherza - w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	**10-30**
24	Utrata całkowita prącia:	**40**
25	Częściowa całkowita prącia:	**10-30**
26	Utrata jednego jądra lub jajnika:	
a)	do 45. roku życia	**20**
b)	po 45. roku życia	**10**
27	Utrata obu jąder lub obu jajników	
a)	do 45. roku życia	**40**
b)	po 45. roku życia	**20**
28	Utrata macicy	
a)	w wieku do 45 lat	**40**
b)	w wieku powyżej 45 lat	**20**
VI. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA		
29	Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
a)	ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji 20-40° lub zginania 20-40°	**1-10**
b)	ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji 0-20° lub zginania 0-20°	**10-20**
c)	całkowite zesztywnienie z neutralnym ustawieniem głowy	**25**
d)	całkowite zesztywnienie z niekorzystnym ustawieniem głowy	**25-40**
30	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym (Th1-Th11) :	
a)	z ograniczeniem ruchomości (test Schobera 2-3 cm, pochylenie 15-30°)	**1-10**
b)	z dużym ograniczeniem ruchomości (test Schobera 0-2 cm, pochylenie 0-15°)	**10-20**
31	Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym (Th12-L5) w zależności od ograniczenia i zniekształcenia kręgów	
a)	z ograniczeniem ruchomości (test Schobera 7-5 cm, rotacja 30-40°)	**1-5**
b)	z miernym ograniczeniem ruchomości (test Schobera 5-3 cm, rotacja 20-30°)	**5-15**
c)	z dużym ograniczeniem ruchomości (test Schobera 0-3 cm, rotacja 0-20°)	**15-25**
32	Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
a)	przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	**100**
b)	niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiający poruszanie się za pomocą dwóch lasek	**60-80**
c)	niedowład kończyn dolnych umożliwiający poruszanie się o jednej laski	**30-40**
d)	porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrdzeniowym)	**100**
e)	niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrdzeniowym)	**60-70**
f)	niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrdzeniowym)	**20-30**
g)	zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	**20-40**
VII. USZKODZENIA MIEDNICY		
33	Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej, jedno- lub wielomiejscowe - w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:	
a)	w odcinku przednim (kość łonowa, kość kulszowa)	**1-10**
b)	w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaigne'a)	**10-35**
34	Izolowane złamania miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) w zależności od zniekształcenia i zaburzeń funkcji	**1-10**
VIII. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ		
ŁOPATKA		**Prawa (dominująca)** / **Lewa**

35	Złamanie łopatki:		
a)	złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem i niewielkimi ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°)	**1-5**	**1-3**
b)	złamanie łopatki z wyraźnym przemieszczeniem i średnim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100°- 140°, unoszenie 100° - 140°, rotacja wewnętrzna 50° - 70°)	**5-15**	**3-12**
c)	złamanie łopatki z dużym przemieszczeniem i znacznym ograniczeniem ruchomości stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100°, rotacja wewnętrzna poniżej 50°)	**15-30**	**12-25**
OBOJCZYK		**Prawy**	**Lewy**
36	Wadliwe wygojenie złamania obojczyka - w zależności od stopnia zniekształcenia i ograniczenia ruchów:		
a)	z nieznaczną deformacją i niewielkim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia deformacją i średnim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100° - 140°, unoszenie 100°- 140°, rotacja wewnętrzna 50° -70°)	**5-20**	**4-15**
c)	z bardzo dużą deformacją i znacznym ograniczeniem ruchomości stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100°, rotacja wewnętrzna poniżej 50°)	**20-30**	**15-25**
37	Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego - w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwigania i stopnia zniekształcenia:		
a)	z nieznaczną deformacją (0/I°) i niewielkim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia deformacją (I/II°) i średnim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100° - 140°, unoszenie 100°- 140°, rotacja wewnętrzna 50° -70°)	**5-15**	**4-10**
c)	z bardzo dużą deformacją (III°) i znacznym ograniczeniem ruchomości stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100°, rotacja wewnętrzna poniżej 50°)	**15-25**	**10-20**
BARK – STAW RAMIENNO-ŁOPATKOWY		**Prawy**	**Lewy**
38	Uszkodzenie stawu łopatkowo-ramiennego - w zależności od blizn, ograniczenia ruchów, zaników mięśni, przemieszczeń, zniekształceń złamanej głowy, nasady bliższej kości ramiennej i innych zmian wtórnych:		
a)	z niewielkim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100° - 140°, unoszenie 100°- 140°, rotacja wewnętrzna 50° -70°)	**5-15**	**4-10**
c)	ze znacznym ograniczeniem ruchomości stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100°, rotacja wewnętrzna poniżej 50°)	**15-30**	**10-25**
39	Utrata kończyny w barku	**75**	**65**
40	Utrata kończyny wraz z łopatką	**80**	**70**
RAMIĘ		**Prawe (dominujące)**	**Lewe**
41	Złamanie trzonu kości ramiennej - w zależności od przemieszczeń, ograniczeń ruchu w stawie łopatkowo-ramiennym i łokciowym:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i z niewielkim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°) lub łokcia (zgięcie powyżej 120°, deficyt wyprostu do 5°, pełne ruchy rotacyjne)	**1-8**	**1-5**
b)	ze średniego stopnia przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100° - 140°, unoszenie 100° - 140°, rotacja wewnętrzna 50° - 70°) lub łokciowego (zgięcie 120° - 90°, deficyt wyprostu 5° - 30°, ograniczenie rotacji do 60°)	**8-15**	**5-10**
c)	ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100° , rotacja wewnętrzna poniżej 50°) lub łokciowego (zgięcie poniżej 90°, deficyt wyprostu powyżej 30°, ruchomość rotacyjna ograniczona powyżej 60°)	**15-25**	**10-20**
42	Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów - w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
a)	z niewielkim ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie ponad 140°, unoszenie ponad 140°, rotacja wewnętrzna ponad 70°) lub łokcia (zgięcie powyżej 120°, deficyt wyprostu do 5°, pełne ruchy rotacyjne)	**1-5**	**1-3**
b)	ze średniego stopnia ograniczeniem funkcji stawu barkowego (zgięcie 100° - 140°, unoszenie 100° - 140°, rotacja wewnętrzna 50° - 70°) lub łokciowego (zgięcie 120° - 90°, deficyt wyprostu 5° - 30°, ograniczenie rotacji do 60°)	**5-10**	**3-8**
c)	ze znacznym ograniczeniem ruchomości stawu barkowego (zgięcie poniżej 100°, unoszenie poniżej 100° , rotacja wewnętrzna poniżej 50°) lub łokciowego (zgięcie poniżej 90°, deficyt wyprostu powyżej 30°, ruchomość rotacyjna ograniczona powyżej 60°)	**10-20**	**8-15**
43	Utrata kończyny w obrębie ramienia		
a)	z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	**70**	**65**
b)	przy dłuższych kikutach	**65**	**60**
STAW ŁOKCIOWY		**Prawy (dominujący)**	**Lewy**
44	Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej, wyrostka łokciowego, głowy kości promieniowej - w zależności od zniekształceń i ograniczenia ruchów:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i z niewielkim ograniczeniem funkcji stawu łokciowego (zgięcie powyżej 120°, deficyt wyprostu do 5°, pełne ruchy rotacyjne)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji stawu łokciowego (zgięcie 120° - 90°, deficyt wyprostu 5° - 30°, ograniczenie rotacji do 60°)	**5-15**	**4-10**
c)	ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości stawu łokciowego (zgięcie poniżej 90°, deficyt wyprostu powyżej 30°, ruchomość rotacyjna ograniczona powyżej 60°)	**15-25**	**10-20**
PRZEDRAMIĘ		**Prawe (dominujące)**	**Lewe**
45	Złamania w obrębie nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia - w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i z niewielkim ograniczeniem funkcji nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe do 60°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe 40° - 60°)	**5-15**	**5-10**
c)	ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe poniżej 40°)	**15-20**	**10-15**
46	Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń		

	czynnościowych:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i z niewielkim ograniczeniem funkcji stawu łokciowego (zgięcie powyżej 120°, deficyt wyprostu do 5°, pełne ruchy rotacyjne) lub nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe do 60°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji stawu łokciowego (zgięcie 120° - 90°, deficyt wyprostu 5° - 30°, ograniczenie rotacji do 60°) lub nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe 40°- 60°)	**5-15**	**5-10**
c)	ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości stawu łokciowego (zgięcie poniżej 90°, deficyt wyprostu powyżej 30°, ruchomość rotacyjna ograniczona powyżej 60°) lub nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe poniżej 40°)	**15-25**	**10-20**
47	Uszkodzenia części miękkich przedramienia, skóry mięśni, ścięgien, naczyń - w zależności od rozmiarów, uszkodzenia i upośledzenia funkcji, zmian wtórnych (troficzne, krążeniowe, blizny i inne)		
a)	niewielkie zmiany	**1-5**	**1-4**
b)	znaczne zmiany	**5-15**	**4-10**
48	Utrata kończyny w obrębie przedramienia - w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do protezowania	**55-65**	**55-60**
49	Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	**50**	**40**
NADGARSTEK		**Prawy (dominujący)**	**Lewy**
50	Uszkodzenie nadgarstka: skręcenie, zwichnięcie, złamanie - w zależności od blizn, zniekształceń, rozległości uszkodzenia, upośledzenia funkcji, zmian troficznych i innych zmian wtórnych:		
a)	z niewielkim przemieszczeniem i z niewielkim ograniczeniem funkcji nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe do 60°)	**1-5**	**1-4**
b)	ze średniego stopnia przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe 40° - 60°)	**5-15**	**5-10**
c)	ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości nadgarstka (zgięcie grzbietowe i dłoniowe poniżej 40°)	**15-20**	**10-15**
51	Utrata ręki na poziomie nadgarstka	**45**	**40**
ŚRÓDRĘCZE		**Prawe**	**Lewe**
52	Uszkodzenie śródręcza, części miękkich (skóry, mięśni, naczyń, nerwów), kości w zależności od blizn, zniekształceń, upośledzenia funkcji ręki i innych zmian wtórnych:		
a)	niewielkie zniekształcenia, ograniczenie ruchomości do 25% normy	**1-4**	**1-3**
b)	średnie zniekształcenia i ograniczenie ruchomości 25-50% normy	**5-8**	**4-6**
c)	rozległe zniekształcenia i ograniczenie ruchomości ponad 50% normy	**9-12**	**7-10**
KCIUK			
53	Utrata w zakresie kciuka - w zależności od rozmiaru ubytku, blizn, zniekształceń jakości kciuka, ograniczenia ruchów palca, upośledzenie funkcji ręki innych zmian wtórnych		
a)	częściowa utrata opuszki	**1-3**	**1-2**
b)	utrata opuszki	**4**	**3**
c)	utrata paliczka paznokciowego	**5-7**	**3-5**
d)	utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego (od 2/3 długości paliczka)	**10**	**7**
e)	utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródręcza	**15**	**10**
f)	utrata obu paliczków z kością śródręcza	**25**	**20**
54	Inne uszkodzenia kciuka: złamania, zwichnięcia, uszkodzenia mięśni, ścięgien, naczyń, nerwów - w zależności od blizn, zniekształceń, zaburzeń czucia, ograniczenia ruchów palca, upośledzenia funkcji ręki i innych zmian wtórnych:		
a)	niewielkie ograniczenie funkcji (sumaryczne zgięcie ponad 100°, opozycja do -1 cm)	**1-8**	**1-5**
b)	średnie ograniczenie funkcji (sumaryczne zgięcie 70° - 100°) opozycja -2 - -4 cm)	**8-15**	**5-10**
c)	duże ograniczenie funkcji (sumaryczne zgięcie powyżej 70°, opozycja poniżej 4 cm)	**15-25**	**10-20**
PALEC WSKAZUJĄCY		**Prawy (dominujący)**	**Lewy**
55	Utrata w obrębie wskaziciela - w zależności od blizn, zniekształceń, jakości kikuta, ograniczenia ruchów wskaziciela, upośledzenia funkcji ręki:		
a)	częściowa utrata opuszki	**1-3**	**1-2**
b)	utrata opuszki	**4**	**3**
c)	utrata paliczka paznokciowego	**5**	**4**
d)	utrata paliczka paznokciowego i części paliczka środkowego	**8**	**6**
e)	utrata paliczka paznokciowego i środkowego	**10**	**8**
f)	utrata trzech paliczków	**15**	**12**
g)	utrata wskaziciela z kością śródręcza	**20**	**16**
	Sumaryczne pełne zgięcie stawów MCP, PIP, DIP = 260°		
56	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie wskaziciela: blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zesztywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp… - w zależności od stopnia:		
a)	niewielkie ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie do 230° lub sumaryczny deficyt wyprostu do 20°)	**1-3**	**1-2**
b)	średnie ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie 230° - 160° lub sumaryczny deficyt wyprostu 20° - 40 °)	**3-8**	**2-5**
c)	duże ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie poniżej 160° lub sumaryczny deficyt wyprostu ponad 40 °)	**8-12**	**5-10**
d)	zmiany znacznego stopnia graniczące z utratą wskaziciela (bezużyteczności palca)	**15**	**12**
PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY			
57	Palec trzeci, czwarty, piąty - w zależności od stopnia uszkodzenia:		
a)	częściowa utrata opuszki	**1-2**	**1**
b)	utrata opuszki lub paliczka paznokciowego	**2,5**	**2**
c)	utrata dwóch paliczków	**5**	**4,5**
d)	utrata trzech paliczków	**7-8**	**5-6**
58	Utrata palców III, IV, V z kością śródręcza	**8-12**	**6-8**

59	Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V i odpowiednich kości śródręcza (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zesztywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp…) - powodujące		
a)	niewielkie ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie do 230 lub sumaryczny deficyt wyprostu do 20)	**1-2**	**1-1,5**
b)	średnie ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie 230 - 160 lub sumaryczny deficyt wyprostu 20-40)	**2-3**	**1,5 - 2**
c)	duże ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie poniżej 160 lub sumaryczny deficyt wyprostu ponad 40)	**4-6**	**3-5**
Uwaga: przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenia obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 45%, a dla lewej 40%			
IX. USZKODZENIA KOŃCZYNY DOLNEJ			
STAW BIODROWY			
60	Utrata kończyny dolnej przez wyłuszczenie jej w stawie biodrowym	**85**	
61	Uszkodzenia tkanek miękkich aparatu więzadłowo-stawowego, mięśni, naczyń, nerwów, skóry - w zależności od stopnia ograniczenia ruchów		
a)	niewielkie ograniczenie ruchomości (zgięcie do 90°, odwiedzenie do 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna do 30°)	**1-6**	
b)	średnie ograniczenie ruchomości (zgięcie 70° - 90°, odwiedzenie 20° - 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna 20° - 30°)	**6-12**	
c)	duże ograniczenie ruchomości (zgięcie poniżej 70° , odwiedzenie poniżej 20°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna poniżej 20°)	**12-20**	
62	Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) - w zależności od zakresu ruchów przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych oraz dolegliwości subiektywnych)		
a)	niewielkie ograniczenia ruchomości (zgięcie do 90°, odwiedzenie do 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna do 30°)	**1-10**	
b)	średnie ograniczenia ruchomości (zgięcie 70° - 90°, odwiedzenie 20° - 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna 20° - 30°)	**10-20**	
c)	duże ograniczenia ruchomości (zgięcie poniżej 70° , odwiedzenie poniżej 20°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna poniżej 20°)	**20-35**	
UDO			
63	Złamanie kości udowej - w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:		
a)	niewielkie ograniczenie ruchomości biodra (zgięcie do 90°, odwiedzenie do 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna do 30°) lub kolana (zgięcie do 110°, deficyt wyprostu do 5°) lub skrócenie do 3 cm	**1-10**	
b)	średnie ograniczenie ruchomości biodra (zgięcie 70° - 90°, odwiedzenie 20° - 30°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna 20° - 30°) lub kolana (zgięcie 110° - 80°, deficyt wyprostu 5° - 10°) lub skrócenie 3 - 6 cm	**10-25**	
c)	duże ograniczenie ruchomości biodra (zgięcie poniżej 70°, odwiedzenie poniżej 20°, rotacja wewnętrzna i zewnętrzna poniżej 20°) lub kolana (zgięcie poniżej 80°, deficyt wyprostu powyżej 10°) lub skrócenie ponad 6 cm	**25-45**	
64	Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny - w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia, zaburzeń wtórnych	**45-60**	
65	Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne) - w zależności od zaburzeń funkcji itp. Według punktu 61		
66	Utrata kończyny - zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do protezowania	**50-70**	
KOLANO			
67	Złamania nasad tworzących staw kolanowy (torebki więzadeł, łąkotek) - w zależności od zniekształceń szpotawości, koślawości, przykurczów, ograniczenia ruchów, stabilności stawu, zaburzeń statyczno - dynamicznych kończyny i innych zmian:		
a)	niewielkie ograniczenie funkcji kolana (zgięcie do 110°, deficyt wyprostu do 5°)	**1-5**	
b)	średnie ograniczenie funkcji kolana (zgięcie 110° - 80°, deficyt wyprostu 5° - 10°)	**5-10**	
c)	duże ograniczenie funkcji kolana (zgięcie poniżej 80°, deficyt wyprostu powyżej 10°)	**10-20**	
d)	usztywnienie kolana rozumiane jako brak jakiegokolwiek ruchu	**25**	
68	Uszkodzenie aparatu więzadłowo-stawowego - w zależności od ograniczenia ruchów, stabilności stawu, zaburzeń statyczno-dynamicznych kończyny i ich zmian:		
a)	niestabilność jednopłaszczyznowa I° z niewielkimi zanikami mięśni	**1-3**	
b)	niestabilność jednopłaszczyznowa II°, dwupłaszczyznowa I° ze zmianami wtórnymi	**4-10**	
c)	niestabilność jednopłaszczyznowa III°, dwupłaszczyznowa II° ze znacznymi zmianami wtórnymi	**10-15**	
d)	niestabilność dwupłaszczyznowa III° z dużymi zmianami wtórnymi	**15-20**	
e)	ciężka niestabilność wielopłaszczyznowa III° w zależności od zmian wtórnych	**20-25**	
69	Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	**50**	
PODUDZIE			
70	Złamanie kości podudzia w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynności kończyny itp:		
a)	niewielkie ograniczenie funkcji kolana (zgięcie do 110°, deficyt wyprostu do 5°) lub stawu skokowego (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°), skrócenie do 3 cm	**1-10**	
b)	średnie ograniczenie funkcji kolana (zgięcie 110° - 80° deficyt wyprostu do 5°-10°) lub stawu skokowego (zgięcie grzbietowe 5° - 15°, podeszwowe 15° - 30°), skrócenie 3 - 6 cm	**10-20**	
c)	duże ograniczenie funkcji kolana (zgięcie poniżej 80°, deficyt wyprostu powyżej 10°) lub stawu skokowego (zgięcie grzbietowe poniżej 5°, podeszwowe poniżej 15°), skrócenie ponad 6 cm	**20-30**	
71	Izolowane złamanie strzałki - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń, upośledzenia funkcji kończyny	**1-3**	
72	Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien - w zależności od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy i ograniczeń czynnościowych, zmian naczyniowych, troficznych i innych:		
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-5**	
b)	średnie ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe 5° - 15°, podeszwowe 15° - 30°)	**5-10**	
c)	duże ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe poniżej 5, podeszwowe poniżej 15°)	**10-20**	
73	Utrata kończyny w obrębie podudzia - w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:		
a)	przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej (u dzieci do lat 10 przy długości kikuta do 6 cm)	**50**	

b)	przy dłuższych kikutach	**35-40**
STAW GOLENIOWO-SKOKOWY I SKOKOWO-PIĘTOWY, STOPA		
74	Uszkodzenie stawu goleniowo-skokowego i skokowo-piętowego, wykręcenia, nadwichnięcia, zwichnięcia, złamania, stłuczenia i inne zranienia - w zależności od blizn, zniekształceń, ograniczeń ruchomości zaburzeń statyczno-dynamicznych stopy:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-4**
b)	średnie ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe 5° - 15°, podeszwowe 15° - 30°)	**5-10**
c)	duże ograniczenie funkcji stawu-skokowego (zgięcie grzbietowe poniżej 5, podeszwowe poniżej 15°)	**10-20**
75	Złamania kości skokowej lub piętowej - w zależności od utrzymujących się ograniczeń ruchomości:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-4**
b)	średnie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe 5° - 15°, podeszwowe 15° - 30°)	**5-10**
c)	duże ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe poniżej 5, podeszwowe poniżej 15°)	**10-20**
76	Utrata kości skokowej lub piętowej - w zależności od blizn, zniekształceń, zaburzeń statyczno-dynamicznych stopy i innych powikłań	**15-30**
77	Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniami, zniekształceniami i innym zmianami wtórnymi:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-4**
b)	średnie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe 5° - 15°, podeszwowe 15° - 30°)	**5-10**
c)	duże ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe poniżej 5, podeszwowe poniżej 15°)	**10-20**
78	Złamania kości śródstopia - w zależności od przemieszczeń, zniekształcenia stopy, zaburzeń statyczno-dynamicznych i innych zmian:	
I	I lub V kości śródstopia:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-4**
b)	średnie i duże ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe poniżej 15°, podeszwowe poniżej 30°)	**5-10**
II	II, III lub IV kości śródstopia:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-3**
b)	średnie i duże ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe poniżej 15°, podeszwowe poniżej 30°)	**4-8**
79	Inne uszkodzenia stopy - w zależności od dolegliwości, blizn, zniekształceń, zmian troficznych, zaburzeń troficzno-dynamicznych stop i innych zmian wtórnych:	
a)	niewielkie ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe do 15°, podeszwowe do 30°)	**1-4**
b)	średnie i duże ograniczenie funkcji stawów stopy (zgięcie grzbietowe poniżej 15°, podeszwowe poniżej 30°)	**5-8**
80	Utrata stopy całości	**40**
81	Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	**35**
82	Utrata stopy w stawie Lisfranca	**25**
83	Utrata stopy w obrębie kości śródstopia - w zależności od rozległości utraty przodostopnia i cech kikuta	**15-25**
PALCE STOPY		
84	Uszkodzenia palucha - w zależności od blizn, zniekształceń, wielkości ubytków, charakteru kikuta, zaburzeń statyki i chodu oraz innych zmian wtórnych:	
a)	ubytki opuszki lub częściowa utrata paliczka paznokciowego palucha	**1-4**
b)	utrata paliczka paznokciowego palucha	**5**
c)	utrata całego palucha	**7**
85	Inne uszkodzenia palucha - w zależności od uszkodzenia (części miękkich)	
a)	niewielkie ograniczenie ruchomości (sumaryczne zgięcie do 30°, sumaryczny wyprost do 30°)	**1-4**
b)	średnie i duże ograniczenia ruchomości (sumaryczne zgięcie poniżej 30°, sumaryczny wyprost powyżej 30°)	**4-7**
86	Utrata palucha wraz z kością śródstopia w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	**10-15**
87	Uszkodzenia, ubytki w zakresie palców II, III, IV, V	
a)	częściowa utrata, niewielkie ograniczenie ruchomości (sumaryczne zgięcie do 30°, sumaryczny wyprost do 30°)	**1-2**
b)	częściowa utrata, średnie i duże ograniczenie ruchomości (sumaryczne zgięcie poniżej 30°, sumaryczny wyprost poniżej 30°)	**3-4**
88	Utrata palca II lub V z kością śródstopia	**5-10**
89	Utrata palców III lub IV z kością śródstopia - w zależności od stopnia upośledzenia, ustawienia stopy i innych zmian wtórnych	**5-8**

3. Jeżeli ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu na podstawie przedstawionych dokumentów medycznych nie jest możliwe, stopień ten Gothaer TU S.A. ustala na podstawie badań przeprowadzonych przez lekarza orzecznika wskazanego przez Gothaer TU S.A.
4. Rodzaj i wysokość świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu albo śmiercią Ubezpieczonego.
5. Ustalenie związku przyczynowo-skutkowego, o którym mowa w ust. 4, następuje na podstawie dostarczonych przez Ubezpieczonego dowodów, a także na podstawie wyników badań, o których mowa w ust. 3.
6. Gothaer TU S.A. zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgania opinii lekarzy specjalistów.
7. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powinno nastąpić niezwłocznie po zakończeniu leczenia, w tym ewentualnego leczenia rehabilitacyjnego. W przypadku dłuższego leczenia, ostateczny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony najpóźniej w 12. miesiącu od dnia nieszczęśliwego wypadku.
8. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez Ubezpieczonego.

9. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu uwzględnia się wcześniejszą utratę lub uszkodzenie organu, narządu lub układu w taki sposób, że stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem właściwym dla danego organu, narządu lub układu narządów po wypadku a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem.
10. Jeżeli Ubezpieczony, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, zmarł przed ustaleniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem tego wypadku, świadczenie ustala się według przypuszczalnego, określonego procentowo przez lekarza orzecznika wskazanego przez Gothaer TU S.A., stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu.
11. Jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się wówczas, jeżeli jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu uszczerbku na zdrowiu, uwzględniając uprzednio wypłaconą kwotę. Świadczenie wypłaca się pod warunkiem, że śmierć nastąpiła w ciągu 12 miesięcy od daty zaistnienia nieszczęśliwego wypadku.
12. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowo-skutkowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonemu świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu wypłaca się uprawnionemu.
13. Zwrot udokumentowanych kosztów nabycia środków pomocniczych dokonywany jest do wysokości 20% sumy ubezpieczenia w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków, na jedno i wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie odpowiedzialności, jeżeli ich zakup był niezbędny z medycznego punktu widzenia, zalecony przez lekarza oraz związany z nieszczęśliwym wypadkiem, a koszty ich nabycia nie zostały pokryte z ubezpieczenia społecznego lub z innego tytułu oraz zostały poniesione wyłącznie na terytorium RP.
14. Zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych następuje na podstawie dostarczonych oryginałów rachunków, pod warunkiem, że zakup tych środków został zalecony przez lekarza oraz że wydatek został poniesiony na terytorium RP w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od wypadku.
15. Ustalenie zasadności i wysokości świadczenia z tytułu zasiłku dziennego w związku z pobytem w szpitalu odbywa się na podstawie dowodu potwierdzającego konieczność bezzwłocznego poddania się leczeniu szpitalnemu, w związku z nieszczęśliwym wypadkiem, zawierającego diagnozy lekarskie oraz określającego czas faktycznej hospitalizacji, dokumentów, o których mowa w § 11 ust. 8 pkt 3) niniejszych warunków oraz na podstawie karty informacyjnej z pobytu w szpitalu.
16. Zasiłek dzienny z tytułu pobytu w szpitalu może być wypłacony za więcej niż jeden pobyt w szpitalu, pod warunkiem, że każdy z tych pobytów był skutkiem tego samego nieszczęśliwego wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, z zastrzeżeniem § 4 ust. 1 pkt 4.
17. Zasiłek dzienny wypłacany jest pod warunkiem, że istniała odpowiedzialność Gothaer TU S.A. z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.
18. W przypadku ustalania wysokości świadczenia za poszczególne świadczenia podstawowe, łączna wysokość wypłaconego świadczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.
19. Łączna wysokość wypłaty za poszczególne świadczenia podstawowe na podstawie niniejszej umowy oraz świadczenia dodatkowe na podstawie klauzul rozszerzających zakres ochrony ubezpieczeniowej może przekroczyć sumę ubezpieczenia z tytułu następstw nieszczęśliwych wypadków.
20. W przypadku wypłaty świadczenia z więcej niż jednego tytułu, świadczenia podstawowe wypłacane są według kolejności zgłaszania roszczeń, a zwrot kosztów realizowany jest w kolejności wpływu do Gothaer TU S.A. dokumentów potwierdzających ich poniesienie.
21. W przypadku istnienia odpowiedzialności w zakresie rozszerzonym, o którym mowa w § 4 ust. 2, jako pierwsze wypłaca się świadczenia podstawowe, zgodnie z niniejszą umową.
22. Wypłata świadczeń dodatkowych wynikających z rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej, o którym mowa w § 4 ust. 2, następuje niezależnie od wypłaty świadczeń podstawowych.

§ 13. Wypłata odszkodowania lub świadczenia

1. Gothaer TU S.A. jest obowiązane spełnić świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Gothaer TU S.A. albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie winno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia Gothaer TU S.A. jest obowiązane spełnić w terminie przewidzianym w ust.1.
3. Odszkodowanie lub świadczenie z tytułu zawartej umowy wypłacane jest w złotych.
4. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszeniu roszczenia, Gothaer TU S.A. informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego – jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na cudzy rachunek, a Ubezpieczony nie jest osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia oraz zawiadamiając o możliwości odwołania się lub o dochodzeniu roszczeń na drodze postępowania sądowego.

§ 14. Roszczenia regresowe

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez Gothaer TU S.A. roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na Gothaer TU S.A. do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Jeżeli Gothaer TU S.A. pokryło tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Gothaer TU S.A.

2. Nie przechodzą na Gothaer TU S.A. roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
3. W przypadku gdy Ubezpieczony bez zgody Gothaer TU S.A. zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, Gothaer TU S.A. może odmówić wypłaty świadczenia lub odszkodowania albo je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu świadczenia, Gothaer TU S.A. może żądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania lub świadczenia.
4. Jeżeli ze względów proceduralnych z powództwem może wystąpić tylko Ubezpieczony lub jego spadkobierca, na żądanie Gothaer TU S.A. zobowiązany jest on udzielić wymaganych pełnomocnictw procesowych oraz złożyć wymagane przepisami danego kraju wnioski i oświadczenia, jak również upoważnić Gothaer TU S.A. do odbioru zasądzonych kwot i odszkodowań, odsetek i kosztów postępowania.

§ 15. Reklamacje

1. Reklamację w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia może zgłosić Ubezpieczający, Ubezpieczony, uposażony lub uprawniony z tej umowy.
2. Reklamację można złożyć:
   1) w formie pisemnej – na adres wybranej jednostki Gothaer TU S.A. lub osobiście;
   2) w formie elektronicznej (formularz na stronie internetowej Gothaer TU S.A);
   3) ustnie (osobiście do protokołu lub telefonicznie).
3. Reklamacja powinna zawierać:
   1) imię, nazwisko (nazwę), adres i numer telefonu kontaktowego zgłaszającego reklamację;
   2) numer zgłoszenia szkody lub numer polisy;
   3) przedmiot reklamacji;
   4) uzasadnienie reklamacji, z podaniem ewentualnych dowodów.
4. Reklamacja jest rozpatrywana niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Jeżeli z uwagi na szczególne skomplikowanie sprawy nie jest możliwe udzielenie odpowiedzi we wskazanym wyżej terminie, termin ten zostaje wydłużony do nie więcej niż 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. Zgłaszający reklamację zostaje poinformowany o:
   1) przyczynie opóźnienia;
   2) okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
   3) przewidywanym terminie rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
5. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Gothaer TU S.A. powiadamia zgłaszającego reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, przy czym udzielenie przez Gothaer TU S.A. odpowiedzi na reklamację pocztą elektroniczną jest możliwe wyłącznie na wniosek klienta.
6. Zgłaszający reklamację może wystąpić do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy.
7. Spór może zostać rozstrzygnięty przez Sąd Polubowny przy Rzeczniku Finansowym albo Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego, w trybie wskazanym w regulaminach tych Sądów.
8. Zgłaszającemu reklamację przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed sądem. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. Gothaer TU S.A. podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 16. Postanowienia końcowe

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony umowy, związane z zawarciem umowy ubezpieczenia i przebiegiem tej umowy, winny być sporządzone na piśmie i doręczone za potwierdzeniem odbioru lub przesłane listem poleconym, o ile z postanowień umowy ubezpieczenia (w tym szczególnych regulacji SWU) nie wynika inaczej.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany poinformować Gothaer TU S.A. o zmianie swojego adresu zamieszkania bądź siedziby.
3. Gothaer TU S.A. jest zobowiązane poinformować Ubezpieczającego o zmianie adresu siedziby.
4. W kwestiach nieuregulowanych SWU mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy polskiego prawa, w szczególności przepisy kodeksu cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Klauzula A
do Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

I. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 1

1. Pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC oraz pod warunkiem zapłacenia dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia rozszerza się na podstawie niniejszej klauzuli o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego w życiu prywatnym, w tym również szkody powstałe w związku z amatorskim uprawianiem sportów zimowych lub wyczynowym uprawianiem sportów.
2. Zakres terytorialny ubezpieczenia objętego ochroną na podstawie niniejszej klauzuli obejmuje wszystkie kraje świata, z wyłączeniem terytorium USA, Kanady, Nowej Zelandii, Meksyku, Australii i terytoriów pozostających pod ich jurysdykcją, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zakres terytorialny dotyczący ubezpieczenia OC podczas praktyk zawodowych obejmuje terytorium Polski.
4. Za zapłatą dodatkowej składki, zakres ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli może być rozszerzony o szkody powstałe w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych. Zapłata składki dodatkowej za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych następuje łącznie z zapłatą składki za ubezpieczenie OC w zakresie podstawowym.
5. Za zapłatą dodatkowej składki, zakres ochrony ubezpieczeniowej na podstawie niniejszej klauzuli może być rozszerzony o szkody spowodowane podczas praktyk zawodowych poza uczelnią. Zapłata składki dodatkowej za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o praktyki zawodowe następuje łącznie z zapłatą składki za ubezpieczenie OC w zakresie podstawowym.

§ 2

Przez użyte w niniejszej klauzuli pojęcia rozumie się:

1) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, śmierć;
2) **szkoda w mieniu** - uszkodzenie albo zniszczenie rzeczy;
3) **poszkodowany** - każda osoba niepozostająca w stosunku ubezpieczenia na podstawie niniejszej klauzuli, względem której odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi Ubezpieczony;
4) **osoba bliska -** współmałżonek, konkubent, konkubina, rodzeństwo, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), ojczym, macocha, teściowie, zięciowie, synowe, dzieci przysposobione, przyjęte na wychowanie, również w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego, rodzice przysposabiający oraz inne osoby pozostające z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 3

1. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego oraz osób, za które ponosi odpowiedzialność, w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego.
2. Gothaer TU S.A. obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub w mieniu, wyrządzone poszkodowanemu, powstałe w okresie odpowiedzialności Gothaer TU S.A.
3. Poza wypłatą należnego odszkodowania, w granicach sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie, Gothaer TU S.A. pokrywa także:
   1) uzasadnione i niezbędne koszty działań mających na celu zmniejszenie szkody lub zapobieżenie jej zwiększeniu, chociażby okazały się bezskuteczne;
   2) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z Gothaer TU S.A. dla ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody;
   3) niezbędne koszty obrony sądowej w procesie prowadzonym na polecenie lub za zgodą Gothaer TU S.A..

II. Suma gwarancyjna

§ 4

1. Suma gwarancyjna z tytułu odpowiedzialności cywilnej wynosi: 100 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia objęte ubezpieczeniem.
2. Podlimit na zdarzenia zaistniałe podczas praktyk zawodowych wynosi 10.000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia objęte ubezpieczeniem.
3. Po wypłacie świadczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej suma gwarancyjna pomniejszana jest o kwotę wypłacanego odszkodowania.

4. Koszty, o których mowa w § 3 ust. 3 niniejszej klauzuli, są zaliczane w poczet sumy gwarancyjnej.

III. Wyłączenia odpowiedzialności

§ 5

Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody:

1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
2) wyrządzone pod wpływem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych podobnie działających środków;
3) wyrządzone osobom bliskim;
4) powstałe wskutek wykonywania pracy przez Ubezpieczonego, chyba że powstanie szkody nie jest bezpośrednio związane z wykonywaniem przez Ubezpieczonego obowiązków służbowych;
5) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, również w sytuacji, gdy Ubezpieczony nie wykonał obowiązku ubezpieczenia;
6) powstałe wskutek naruszenia przez Ubezpieczonego oraz osoby, za które ponosi odpowiedzialność, w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego, dóbr osobistych lub praw własności intelektualnej;
7) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywien sądowych lub administracyjnych, należności umownych (w tym zadatków i odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy) oraz należności publicznoprawnych;
8) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, nośników danych, planów, biżuterii, metali szlachetnych, zbiorów i kolekcji, dzieł sztuki, a także wszelkich kart płatniczych wydawanych przez banki;
9) w ruchomościach, w tym w pojazdach mechanicznych, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, użyczenia, użytkowania lub innej umowy cywilnoprawnej;
10) powstałe w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony o szkody zaistniałe podczas uprawiania sportów ekstremalnych;
11) wynikające z przeniesienia chorób zakaźnych i wirusa HIV, a w odniesieniu do pozostających pod opieką Ubezpieczonego zwierząt domowych - chorób zakaźnych;
12) wynikłe z posiadania broni palnej;
13) w związku z odbywaniem praktyk w zakresie opieki zdrowotnej, farmacji, opieki na dziećmi, osobami starszymi i niepełnosprawnymi, działalności lotniczej.

IV. Postanowienia końcowe

§ 6

1. W zakresie nieuregulowanym zapisami niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC.
2. W razie zbiegu postanowień niniejszej klauzuli oraz postanowień części głównej Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC, pierwszeństwo mają postanowienia klauzuli.

KLAUZULA B
do Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków
dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego

I. Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 1

1. Pod warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia na podstawie Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC oraz pod warunkiem zapłacenia dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia rozszerza się na podstawie niniejszej Klauzuli o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia o niniejszą klauzulę dotyczy wyłącznie osób, które wykupiły ubezpieczenie w ramach karty ITIC.
3. Zakres terytorialny ubezpieczenia obejmuje terytorium Polski.

§ 2

Przez użyte w niniejszej Klauzuli pojęcia rozumie się:

1) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia albo śmierć;
2) **szkoda w mieniu** - uszkodzenie zniszczenie lub utrata rzeczy;
3) **poszkodowany** - osoba fizyczna nieobjęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy dodatkowej lub placówka oświatowa, którym Ubezpieczony wyrządził, odpowiednio, szkodę na osobie lub szkodę w mieniu;
4) **osoba bliska** – małżonek ubezpieczonego, wstępny, zstępny, rodzeństwo ubezpieczonego, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca z ubezpieczonym w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu z ubezpieczonym;
5) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna wykonująca zawód nauczyciela, wychowawcy lub innego pracownika pedagogicznego na podstawie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa, zatrudniona w placówce oświatowej, objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC.

§ 3

1. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego za, odpowiednio, szkodę na osobie lub szkodę w mieniu wyrządzoną Poszkodowanemu w okresie ubezpieczenia, pozostającą w związku ze sprawowaniem przez Ubezpieczonego funkcji oświatowych, wychowawczych lub opiekuńczych w odniesieniu do dzieci lub młodzieży objętej działaniem placówki oświatowej, w tym funkcji sprawowanych przez Ubezpieczonego w trakcie zajęć pozalekcyjnych oraz na koloniach, obozach i wycieczkach.
2. Jeżeli w odniesieniu do odpowiedzialności Ubezpieczonego ma zastosowanie ograniczenie wynikające z przepisów prawa pracy bądź innych przepisów prawa, zakres odpowiedzialności Gothaer TU S.A. jest ograniczony do wysokości roszczeń przysługujących pracodawcy (placówce oświatowej) wobec Ubezpieczonego.
3. Poza wypłatą należnego odszkodowania, w granicach sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie, Gothaer TU S.A. pokrywa także:
   1) uzasadnione i niezbędne koszty działań mających na celu zmniejszenie szkody lub zapobieżenie jej zwiększeniu, chociażby okazały się bezskuteczne;
   2) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z Gothaer TU S.A. dla ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody;
   3) niezbędne koszty obrony sądowej w procesie prowadzonym na polecenie lub za zgodą Gothaer TU S.A.

II. Suma gwarancyjna

§ 4

1. Suma gwarancyjna z tytułu odpowiedzialności cywilnej wynosi 50 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia objęte ubezpieczeniem i stanowi górną granicę odpowiedzialności Gothaer TU S.A.
2. Suma gwarancyjna jest pomniejszana o kwotę wypłaconego świadczenia.
3. Koszty, o których mowa w § 3 ust. 3 niniejszej Klauzuli, są zaliczane w poczet sumy gwarancyjnej.

III. Wyłączenia odpowiedzialności

§ 5

1. Gothaer TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa;
   2) wyrządzone pod wpływem alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych podobnie działających środków, chyba że użycie alkoholu, zażycie narkotyków, leków psychotropowych lub innych podobnie działających środków nie miało wpływu na zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową;
   3) wyrządzone osobom bliskim (w rozumieniu definicji zawartej w niniejszej Klauzuli);
   4) objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych – również w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wykonał obowiązku ubezpieczenia;
   5) powstałe wskutek naruszenia przez Ubezpieczonego dóbr osobistych lub praw własności intelektualnej;
   6) polegające na zapłacie wszelkiego rodzaju kar pieniężnych, grzywien sądowych lub administracyjnych, należności umownych (w tym zadatków i odszkodowań z tytułu odstąpienia od umowy) oraz należności publicznoprawnych;
   7) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie wartości pieniężnych, papierów wartościowych, dokumentów, nośników danych, planów, biżuterii, metali szlachetnych, zbiorów i kolekcji, dzieł sztuki, a także wszelkich kart bankowych;
   8) w ruchomościach, z których Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, użyczenia, użytkowania lub innej umowy cywilnoprawnej;
   9) wynikające z przeniesienia chorób zakaźnych i wirusa HIV, a w odniesieniu do pozostających pod opieką Ubezpieczonego zwierząt domowych - chorób zakaźnych.
2. Ponadto Gothaer TU S.A. nie odpowiada za szkody:
   1) wyrządzone przez Ubezpieczonego:
      a) zawieszonego w pełnieniu powierzonych obowiązków – w okresie zawieszenia;
      b) zwolnionego z pracy z zakazem przyjmowania do pracy w zawodzie – w okresie obowiązywania zakazu;
      c) wydalonego z zawodu nauczycielskiego, pozbawionego prawa do wykonywania zawodu;
   2) wyrządzone przez Ubezpieczonego nieposiadającego stosownych uprawnień, kwalifikacji lub przeszkolenia do wykonywania obowiązków pracowniczych, przy wykonywaniu których została wyrządzona szkoda;
   3) powstałe w posiadanych lub użytkowanych przez Ubezpieczonego pojazdach mechanicznych lub ich wyposażeniu;
3. Gothaer TU S.A. jest wolne od obowiązku wypłaty odszkodowania należnego pracodawcy w takim zakresie, w jakim Gothaer TU S.A. wcześniej naprawiło szkodę wyrządzoną przez Ubezpieczonego poszkodowanemu w ramach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej pracodawcy zawartej w Gothaer TU S.A.

IV. Postanowienia końcowe

§ 6

1. W zakresie nieuregulowanym zapisami niniejszej klauzuli mają zastosowanie postanowienia Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC.
2. W razie zbiegu postanowień niniejszej klauzuli oraz postanowień części głównej Szczególnych Warunków Ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla posiadaczy kart ISIC, ISIC-PTSM, ITIC, ISIC-Master Card PayPass, IYTC, pierwszeństwo mają postanowienia klauzuli.